

ÜÇÜNCÜ BİRLEŞİM

6 TEMMUZ 1972 PERŞEMBE

BİRİNCİ OTURUM

Açılış saati: 9.50

BAŞKAN — Tefvik Gerçeker.

YAZMANLAR — Emel Vardarlı, Oya Adalı, Adnan Binyazar, Konur Ertop.

BAŞKAN — XIII. Türk Dil Kurultayı'nın Üçüncü Birleşim - Birinci Oturumunu açıyorum. Şimdi dünkü oturum tutanak özeti okunacak.
(İkinci birleşim - Birinci ve ikinci oturum tutanak özeti okundu).

XIII. TÜRK DİL KURULTAYI

İkinci Birleşim - Birinci ve İkinci Oturum Tutanak Özeti

İkinci Birleşim - Birinci oturum Kurum üyelerinin ve dinleyicilerin katılımıyla saat 9.00 da başladı. Devlet Bakanı Sayın İsmail Arar'ın, Köy İşleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Necmi Sönmez'in, Millî Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Alpaslan Türkeş'in, Türkiye Öğretmenler Derneği Trabzon Şubesi adına Sayın Hüseyin Hızal'ın ayrıca toplantıya gelemeyen üyelerin telgrafları okundu.

Birinci Birleşim - Birinci ve ikinci oturum tutanak özeti okundu, oybirliği ile kabul edildi.

Terim Yarkurulu raporu okundu. Üzerinde konuşuldu. Eleştiriler ve dilekler dinlendi. Gerekli cevaplar verildi. Rapor oya kondu, oybirliği ile kabul edildi. Onur Kurulunca üyelikten çıkarılan Halim Yağcıoğlu'nun karara karşı Kurultaya yaptığı itiraz üzerine, durumunun seçilen beş kişilik Hukukçular Yarkurulunda incelenmesi kararlaştırıldı.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Bülent Ecevit bir üyenin sözlü önerisi üzerine bir konuşma yaptı.

Dilbilgisi Yarkurulu raporu okundu. Üzerinde konuşuldu. Rapor oya kondu, çoğunlukla kabul edildi.

Derleme ve Tarama Yarkurulu raporu okundu. Oya konu, çoğunlukla kabul edildi.

Sözlük Yarkurulu raporu okundu. Üzerinde konuşuldu. Türkçenin Tarihsel Sözlüğü çalışmalarına ayrılacak ödenek ile ilgili madde düzeltildi. Rapor düzeltilmiş biçimiyle oya konu. Çoğunlukla kabul edildi.

Başkan, öğleden sonra saat 15.00'te toplanmak üzere, saat 12.00'de oturumu kapadı.

İkinci Birleşim - İkinci oturum saat 15.15'te üyeler ve dinleyicilerin katılımıyla başladı.

Yayın ve Tanıtma Yarkurulu raporu okundu. Üzerinde konuşuldu. Eleştiriler ve dilekler dinlendi. Türk Dil Kurumu'nun bugüne değin ödül verdiği yapıtların "Türk Dil Kurumu Ödül Dizisi" adı altında yayımlanması ile ilgili madde çıkarılarak rapor oya konu. Çoğunlukla kabul edildi.

Bütçe Hesap İşleri Yarkurulu raporu okundu. Üzerinde konuşuldu. Raporun Kurultaya Ankara'dan katılan üyelere de ödenek verilmesiyle ilgili maddesi çıkarıldı. Ayrıca Bütçe Yönetmeliğinin 16. maddesiyle tanınan akçah hakkın C/I bölümündeki kişileri de kapsamı çıkarıldı. Rapor bu düzeltmelerle oya sunularak kabul edildi.

Başkan, üyelere gelen dileklerle ilgili önerileri okuttu. Bunları gereğinin düşünülmesi için yeni seçilecek Yönetim Kuruluna gönderdi.

Bundan sonra Başkan özel bir görüşme için kapalı oturum yapılacağını bildirdi. Dinleyiciler salondan çıktılar. Görüşme sonunda Genel Kurulca Onur Kurulu kararı onaylandı.

Başkan 6 temmuz, 1972 perşembe günü saat 9.00'da toplanmak üzere oturumu kapadı.

Başkan
Tevfik Gerçeker
imza

Asbaşkan
Prof. Dr. Şerafettin Turan

Asbaşkan
Ahmet Erdoğan
imza

Yazman
Emel Vardarlı

Yazman
Oya Adalı

Yazman
Adnan Binyazar

Yazman
Konur Ertop
imza

BAŞKAN — Okunan tutanak özetini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Şimdi seçimlere geçeceğiz. Ancak Oy Ayırma Yarkurulu ile ilgili sayın Aksoy'un bir konuşması olacak. Lütfen buyursunlar.

ÖMER ASIM AKSOY — Sayın arkadaşlar, biraz sonra oylarımızı kullanacağız. Belki bazı arkadaşlar izlenecek yöntemi duymamışlardır diye, yapılacak işlemler özet olarak kara tahtada gösterilmiştir. Üç seçim yapacağız. 1. Yönetim Kurulu, 2. Onur Kurulu, 3. Denetleme Kurulu. Tüzüğümüze göre Yönetim Kurulu için 45 ad yazılacak, ayırma sonunda bu 45 ad'dan en çok oy alan 35 kişi Yönetim Kuruluna asıl, 10 kişi de yedek üye olacaktır. Onur Kurulu aday listesine 8 ad yazılacak, bunlardan en çok oy alan 5 kişi asıl, sonraki 3 kişi de yedek üye olacaktır. Denetleme Kurulu aday listesine 6 ad yazılacak bunlardan en çok oy alan 3 kişi asıl sonraki 3 kişi yedek üye olacaktır.

Bu üç kurul için yapılacak seçimlerde kullanılmak üzere üç ayrı renkte zarf hazırlattık. Bu zarflar üyelere masalardaki görevlilerimiz tarafından verilecektir. Beyaz renkli zarfa Yönetim Kurulu listesi, gri renkli zarfa Onur Kurulu listesi, sarı renkli zarfa da Denetleme Kurulu listesi konacaktır. Bundan sonra bir görevli sayın üyelerin adlarını numara sırasıyla ağır ağır okuyacak, numarası okunan üye arkadaşımız merdivenden çıkıp soldaki masada imzasını atacak ve oyunu üç sandıkta da kullanacaktır. Oy verme işi bittikten sonra sıra oyların ayrılmasına gelir. Bu ayırma işi her Kurultayda 10-12 saat sürüyor. Bu işi daha çabuk bitirebilmek için şunu öneriyorum: Ayırmayı üç masada yapalım. Üç masanın birisi Onur Kurulu, ikincisi Denetleme Kurulu, üçüncüsü de Yönetim Kurulu oylarını ayırsın. Bu üç masanın her birinde bir kişi zarfı açıp listeyi okusun, bunun sağında ve solunda da birer kişi, bu okumanın doğruluğunu izlesin. Bir kişi de yazma görevini yapsın, bunun da sağında ve solunda birer izleyici bulunsun. Bu duruma göre, bir masa için 6 arkadaş asıl ve 4 arkadaş da yedek olmak üzere 10 kişi, üç masaya 30 kişi görevlendiririm. Bu yöntemi izlersek daha çabuk sonuç alırız. Oy ayırıcılar yarkuruluna katılmak isteyenler adlarını yazdırsınlar, adaylar 30'u geçerse oylanır, az olursa mesele kalmaz. Bunun dışında önerileri olan arkadaşlar varsa burada açıklasınlar. Teşekkür ederim.

HASENE ILGAZ — Sayın Aksoy arkadaşımızın seçimler için önerdiği yönteme ilâve edilecek iki nokta var. 1. Zarfı alan üyenin defteri im-

zalamasına gerek yoktur. Yakasındaki kartı vermekle bu iş daha kolay halledilir, zaman kaybı da olmaz. Oy ayırma işine gelince, biz bunu 6'şar kişilik 4 grup halinde yapabiliriz. Her arkadaşta 25'er zarf verilir içinden çıkanlar sayılır imzalanır. Bir arkadaş da okur ve isimlerin karşısına işaret edilir. Bu şekil çalışma kolaylık sağlar, söylemekte yarar bulmaktayım. Saygı ile selâmlarım.

ÖMER ASIM AKSOY — Sayın Ilgaz arkadaşşıma teşekkür ederim. Kendisinin de tecrübesi vardır. Masa başındaki arkadaş sayısını 6 asıl 4 yedek üye olsun istedim, dinlenerek ve daha emin çalışmak için. Ama tabii nasıl isterseniz. Bence imza çok önemlidir. Arkadaşlarımızı her çeşit kötü niyetlerden arı sayarız. Ama oyunu kullandığı imzasıyla saptanmalıdır. Yakalardaki kart üye olduğunu göstermektedir. İmza gereklidir ve güvenli olur.

ÖZCAN ATALAY — Seçimin nasıl yapılacağı konusunda benim de bir önerim var. İmza konusu çok önemli ve gerekli. Kimlerin ne şekilde oy kullandığını saptamak doğru olur. İkinci konu seçimlerde de yapıldığı gibi, sandık açılır, tutanakla saptanır ve nöbet değişikliği olmaksızın sayım sürdürülür. Görevin önemi nöbet değişikliği yapılmaksızın işin sürdürülmesini gerektirir. Diğer arkadaşlar da tutanağı saptarlar. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sadece oyların kullanılması şeklinde ihtilâf var. Beyanınıza arz edeceğim. Sayın Aksoy'un önerdiği usul, uygulanması gerekli bir usuldür. Önce Aksoy'un önerdiği yöntemi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir. Şimdi mazeretleri olan üyelerimiz vardır, onları oylarını atmaya çağırıyoruz. Sayın Abdurrahman Orhun... Sayın Necmeddin Sahir Silan.

(Üyeler oylarını attılar.)

BAŞKAN — Şimdi Oy Ayırma Yarkurulunu seçeceğiz. Bir önerge var okutuyorum.

(Kurultay Oy Ayırma Yarkurulu için önerilen üyelerin adları okundu.)

Orhan Şaik Gökyay, Enver Naci Gökşen, Ahmet Nadir Caner, Halil İban, Nejat Birdoğan, Mehmet Aydın, Mustafa Atatanır, Banıççek Kırzioğlu, Emin Şakar, Rıdvan Çongur, İbrahim Kutluk, Sami Karaören, Ne-

cati Cumalı, Mehmet Salihoğlu, Halil Kocagöz, Selahattin Çiller, Özcan Atalay, Emin Özdemir, Hasene Ilgaz, Oktay Akbal, Mücevher Sevinç, Sevim Güray, Tomris Tunç, Ayla Bayaz.

BURHAN ARPAD — Yönetim Kurulu, Onur Kurulu ve Denetleme Kuruluna aday olanlar Oy Ayırma Yarkuruluna giremez, dikkatli bulunulmasını öneriyorum.

BAŞKAN — Şu halde listelerde adı olmayan üyeler lütfen isimlerini yazdırsınlar.

DANIŞMENDGAZİOĞLU — Listelerde adı olanların ayırıcı takımında da adları vardır. Listelerde adı olanlar ayırıcı takımında bulunmasınlar, bunu öneriyorum.

BAŞKAN — Listelerde adı olmayan adaylar lütfen teşrif etsinler.

OSMAN ATILÂ — Oyları Ayırma işi Kurumda görevli olanlara verilsin.

HİKMET DİZDAROĞLU — Aday olan üyelerin Oy Ayırma Yarkurulunda bulunmalarında bir sakınca yoktur. Daha önceki seçimlerde de bulundular.

ABDULLAH ÇELİK — Sayın üyeleri saygıyla selâmlarım. Bir güvensizlik içindeyiz. Kim kimin aday olduğunu bilemez. Hiç bir yerde aday olan görev alamaz diye bir şeye rastlamadık. Adayın görev alması sakıncalı değildir. Başkanlığın adaylar görev alamaz eğilimini doğru bulmuyorum. Aday kendisine oy mu yazacak? Adayların tasnif kurulunda görev almasında hiç bir sakınca yoktur. Tümünüzü saygıyla selâmlarım.

BAŞKAN — Bana sataşma var gibi geliyor, ama bu benim kanım değildir. Önerilmiştir. Ben de size sunuyorum.

ÖMER ASIM AKSOY — Son konuşan arkadaşın fikrine katılıyorum. Görülüyor ki kimse Oy Ayırma Yarkuruluna katılmak istemiyor. Bu kadar güvensizliğe gerek yoktur. Listelere haberi olmadan adı yazılanlar olabilir. Adayların Oy Ayırma Yarkurulunda bulunmasında sakınca görmüyorum.

BAŞKAN — Benim bir teklifim olacak ama, bu ancak gelecek Kurultaylarda uygulanabilir. Bütün isimler gelecek Kurultayda yazılıp bir torbaya konulsun ve kur'a çekilsin, kur'ada çıkanlar tasnif heyetine seçilsinler. Gelecek Kurultay için Yönetim Kurulundan bunu düşünmesini rica edeceğim. Şimdi elimizde 18 kişilik bir liste var, lütfen bunun üzeri tamamlansın.

ORHAN ŞAİK GÖKYAY — 18 kişi kâfi görülsün.

BAŞKAN — 18 kişilik Oy Ayırma Yarkurulunu kâfi görenler... Görmeyenler... 18 kişi olması kabul edilmiştir.

HİKMET DİZDAROĞLU — Adayların isimleri yeniden okunsun.
(*Adayların isimleri listeden okundu.*)

BAŞKAN — Oy Ayırma Yarkurulu için bu adayları kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Lütfen isimleri okunan üye arkadaşlar oylarını atmak için hazır olsunlar. Sıra numarasıyla isimleri okunan üyeler oylarını sandıklara atacaktadırlar.

(*Üyeler sırayla oylarını atmaya başladılar.*)

BAŞKAN — Elimizdeki üye listesi tamamlanmıştır. İsimleri okunmayan, oylarını atamayan üyelerimiz varsa Başkanlığa baş vurmalarını rica ederim.

MEHMET AYDIN — Seçimlerin kesilmesi için, oylanması lâzım. Gündemde süre 17.00 ye kadar görünüyor.

BAŞKAN — Kapatmıyoruz ki oylayalım. Zaten gündemde de süre 13.00'e kadardır. Saat 13.00'e kadar bekleyeceğiz.
(*Saat 13.00'e kadar beklendi.*)

BAŞKAN — Saat 13.00 oldu. Gündem tamamlanmış oy verme işlemi bitmiştir. Sandıklar Oy Ayırma Yarkuruluna verilecektir. Lütfen buyursunlar.

(*Oy sandıkları Oy Ayırma Yarkuruluna verildi.*)

BAŞKAN — Öğleden sonra saat 15.00 de toplanmak üzere oturumu kapıyorum.

Kapanış saati: 13.05